

Dom A 57/1961

AD 75/1960

Kristdala, vattentäkt

SÖDERBYGDENS VATTENDOMSTOLS

D O M

meddelad i domstolens kansli i Växjö
den 20 juni 1961.

Sökande: Kristdala kommun.

Saken: Ansökan om tillstånd att an-

lägga vattentäkt på [redacted] i Kristdala
socken, Kalmar län, med mera.

Ansökningsen.

Kristdala kommun har i ansökan, som inkom till vattenrättsdomaren den

23 september 1960, anhållit om tillstånd att - för tillgodoseende av Kristdala

kyrkby's vattenbehov - anlägga en vattentäkt på [redacted] i Kristdala

socken, Kalmar län, samt vid denna anläggning tillgodogöra grundvatten in-

till en myckenhet av $300 \text{ m}^3/\text{d}$ i medeltal för månad, dock högst 400 m^3 under

ett och samma dygn. Till skydd mot förorening av grundvattnet har kommunen

vidare anhållit, att å ett på kartan aktsid. 47 närmare angivet skyddsområde,

helt eller delvis omfattande [redacted]

ävensom samfärdig mark till Malghults by, måtte läggas besvär eller last,

inbegripande följande bestämmelser:

Stämning:

1) För grundvattnet skadliga avfallsprodukter från bostadsbebyggelse,

1 omräddag kr 20:--

dom 55:--

Summa Kronor 30:--

Bekändaren (Kristdala kommun).

265 m³ under maximidygn, år 1980 till 350 m³ under medel- och 525 m³ under maximidygn samt år 2.000 till 530 m³ under medel- och 800 m³ under maximidygn. Med ledning av provpumpningar, vilka företagits åren 1954 och 1959, bedömes ett medeluttag om 300 m³/d som möjligt. Vid provpumpningarna ha brunnar på [REDACTED] påverkats. I övrigt har menlig inverkan genom vattenuttaget ej kunnat konstateras.

Kommunen i anslutning härtill: Kommunen är villig att ansluta de berörda fyra fastigheterna till det kommunala vattenledningsnätet samt [REDACTED] dessutom till kommunens avloppsnät, allt utan anslutningsavgift men mot årliga avgifter enligt kommunens taxa. De av kommunen begärda skyddsområdesbestämmelserna gå enligt kommunens uppfattning ej utöver vad markägarna jämlikt 2 kap. 58 § vattenlagen äro pliktiga tåla utan ersättning.

Erinringar

Mot bifall till kommunens ansökan har icke framställts någon invändning. För de erinringar i anledning av ansökningen, vilka i övrigt förekommit, och för kommunens ställningstagande därtill lämnas här följande redogörelse.

a) Vattenuttaget.

Ett antal sakägare, vilka företrätts av advokaten Hans Lidén i Oskarshamn, ha förmäلت: Såvitt angår Lidéns huvudmän kommer det sökta vattenuttaget ostridigt att menligt påverka brunnarna på [REDACTED] och

[REDACTED] Som gottgörelse för denna skada yrka sagda fastigheters ägare i första hand rätt till fri anslutning till kommunens planerade vatten- och avlopps-

verkade genom det sökta vattenuttaget. Uppkommer likväl skada blir den alltså att beteckna som oförutsedd. För talan därom torde en tid av 10 år vara tillräcklig.

b) Skyddsområdesbestämmelserna.

Vägförvaltningen i länet har förmält: På [REDACTED] har vägförvaltningen huvudgarage för Kristdala vägmästareområde med bland annat underjordiska cisterner för bensin och brännolja. Dessa förråd lagerbokföras, och månatlig inventering sker. Anläggningarna stå sålunda ej oövakade någon längre tid. Erfordras några särskilda åtgärder i anledning av skyddsområdesbestämmelserna, böra dessa åtgärder bekostas av kommunen.

Kommunen: Vad vägförvaltningen sålunda iakttagit är tillfyllest. Kommunen har därför icke några särskilda anspråk på vägförvaltningen i anledning av förevarande bestämmelser.

Lidéns huvudmän ha anført: På [REDACTED] ägare [REDACTED], finnes en oljetank för 2.000 l placerad direkt på marken. Vidare har [REDACTED] en gödselstad 50 m från kommunens vattentäkt. Inom skyddsområdet, vilket utgör jordbruksmark, finnas dessutom upplag av naturlig gödsel på åkrar. I övrigt ha Lidéns huvudmän för närvarande icke några oljetankar, silos eller andra med skyddsområdesbestämmelserna avsedda upplag eller anläggningar inom området. Huvudmännen yrka, dels att bestämmelserna måtte förklaras icke utgöra hinder mot kompostering av gödsel inom skyddsområdet,

Kristdala-Figeholm - angivet med brunt på kartan aktsid. 47 - ha anført:

Grustaget har alltsedan laga skiftet å byn använts av delägarna för husbehov.

Fortfarande tages då och då grus och sten från grustaget. Detta måste även framgent såsom hittills få utnyttjas av delägarna.

Kommunen har i anledning av det anförda medgivit, att oavsett skyddsområdesbestämmelserna grustaget skall även framgent få användas för uttag av grus och sten till husbehov ned till högsta grundvattenytan.

De tillstådeskomna delägarna i grustaget ha förklarat sig nöjda härmed.

I övrigt har någon erinran mot kommunens ansökan ej förekommit.

Rättegångs-
kostnad.

Advokaten Lidéns huvudmän ha äskat ersättning av kommunen för ombudskostnader med 991 kr, därav 850 kr i arvode och 50 kr för restid, jämte domslösen, enligt räkning aktsid. 74).

Kommunen har medgivit yrkandet.

D o m s k ä l.

Tillstånd och skyddsområdesbestämmelser. Vattendomstolen finner den med ansöknings avsedda vattentäkten ur allmän och enskild synpunkt medföra fördel, som väsentligt överväger de till följd av vattenuppfördringen möjligen uppkommande olägenheterna. Hinder mot tillstånd till anläggningen och det begärda vattenuttaget möter således icke ur de synpunkter som avses i 2 kap. 44 § första stycket vattenlagen. Ej heller föreligger dylikt hinder av annan orsak.

håll och drift av kommunens vattentäkt. Med iakttagande härav får sådan brunnssägare, som här avses, normalt anses för förlust av den egna vattentäkten skäligen gottgjord, om hans fastighet erhåller anslutning till det kommunala nätet utan anslutningsavgift men mot skyldighet att erlägga årliga förbrukningsavgifter enligt kommunens vanliga taxa.

Vad nu sagts äger enligt vattendomstolens mening tillämpning på [REDACTED]. Kommunens utfästelse att utan anslutningsavgift men mot förbrukningsavgift enligt den kommunala taxan ansluta [REDACTED] till kommunens vatten- och avloppsnät samt [REDACTED] till det kommunala vattennätet måste följaktligen betecknas som en skälig gottgörelse för den skada dessa fastigheter må lida genom det sökta vattenuttaget.

På den föreliggande utredningen kan det ej tillförlitligt avgöras, hurvida kommunens vattenuttag komper att beröva brunnar på [REDACTED] vatten, som erfordras för respektive fastighets bruk. I det fall att sådan vattenförlust uppkommer bör den ersättas. Väckes fråga härom, bör i första hand eftersträvas frivillig uppgörelse. Träffas ej sådan, bör ersättningsfrågan på anmälan av sakägaren prövas av vattendomstolen. Härvid böra reglerna om oförutsedd skada äga tillämpning.

I övrigt böra sedvanliga villkor gälla.

b) Skyddsområdesbestämmelserna.

I fråga om kommunens förhållande till vägförvaltningen i länet och till

stadgas samt i övrigt uti huvudsaklig överensstämmelse med åberopat förslag anlägga en vattentäkt på [REDACTED] i Kristdala socken, Kalmar län, samt vid denna anläggning tillgodogöra grundvatten intill en myckenhet av 300 m³/d i medeltal för månad, dock högst 400 m³ under ett och samma dygn.

Vidare prövar vattendomstolen lagligt att å det på kartan aktsid. 47 med gul begränsningslinje angivna skyddsområdet - helt eller delvis omfattande [REDACTED]

[REDACTED] ävensom samfälld mark till Malghults by - lägga besvär eller last enligt följande bestämmelser:

1) För grundvattnet skadliga avfallsprodukter från bostadsbebyggelse, lantbruk och industrier, såsom röningsmassor, sopor, kemikalier, ensilagevätska och spillvatten, må icke lagras eller utsläppas på marken eller i grunden;

2) Upplagring må icke ske av bensen, fotogen, oljor, vägsalt, fenolhaltiga preparat eller andra för grundvattnet skadliga ämnen. Undantag må medgivas för upplag av eldningsolja om högst 5.000 l under förutsättning att upplaget anordnas inomhus i källarutrymme med betonggolv och utan avlopp samt på sådant sätt, att eventuellt läckage av olja lätt uppmärksammas. För befintliga oljeupplag erforderliga skyddsanordningar skola utföras enligt kommunens bestämmande och på kommunens bekostnad; dock vare ägare av sådant upplag härom skyldig underkasta sig generell lagstiftning utan kostnad för

kan prövas erforderligt för tillgodoseende av annat allmänt behov.

2 kap. 52 § vattenlagen. Utan hinder av vad i föregående stycke sagts är kommunen jämlikt 2 kap. 52 § vattenlagen pliktig att - därest inom en /annan ort genom långvarig torka vållas avsevärd minskning i tillgången på grundvatten eller av annan därmed jämförlig orsak inträder sådan minskning - avstå vatten, som för ortens förseende därmed eller för tillgodoseende av annat allmänt behov prövas oundgängligen nödvändigt.

2 kap. 56 § vattenlagen. Det nu meddelade tillståndet utgör jämlikt 2 kap. 56 § vattenlagen icke hinder för ägare av annan vattentäkt, som är beroende av samma grundvattentillgång, eller för den, som söker tillstånd att anlägga sådan vattentäkt, att påkalla fastställande av ändrade eller nya bestämmelser angående den omfattning, vari vatten må tillgodogöras vid kommunens vattentäkt.

Kontrollföreskrifter. Kommunen har att föra anteckningar om de grundvattenmängder, vilka dagligen tillgodogöras vid vattentäkten. Anteckningarna skola hållas tillgängliga för sakägare, vilka kunna vara beroende av vattenuttaget.

Anslutning till kommunens vatten- och avloppsnät. Såsom gottgörelse för menlig brunnspåverkan genom kommunens vattenuttag skola ägarna av [REDACTED] ha rätt att få anslutning till kommunens vatten- och avloppsnät utan anslutningsavgift men mot skyldighet att gälda årliga av-

inom femton år från utgången av den härövan i denna dom eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden för vattentäktens fullbordan.

B. Skyddsområdesbestämmelserna.

[REDACTED]. I fråga om vägförvaltningens nuvarande anläggningar på [REDACTED] skola de meddelade skyddsområdesbestämmelserna icke innefatta några skyldigheter för fastighetsägaren utöver vad denne nu iakttagar.

[REDACTED]. Jämlikt åtagande skall kommunen bekosta dels erforderligt betongkar till den på [REDACTED] uppställda oljetanken, dels ock de skyddsåtgärder, vilka befinnas nödiga i fråga om den i målet omförmälda gödselstaden på samma fastighet.

Samfälligt grustag för Malghults by. Utan hinder av skyddsområdesbestämmelserna skall det för Malghults by samfälliga grustaget söder om landsvägen Kristdala-Figeholm även framgent få användas för uttag av grus och sten till husbehov ned till högsta grundvattenytan.

Jordbruksintressen. Skyddsområdesbestämmelserna skola ej utgöra hinder mot kompostering av gödsel eller i övrigt mot normal jordbruksdrift.

Framtida talan. Uppkommer frandeles skada eller intrång på grund av de i denna dom givna skyddsområdesbestämmelserna, skall sådant men ersättas med tillämpning av vad i 9 kap. vattenlagen stadgas. Menar sakägare, att men uppkommit, och träffas ej överenskommelse med kommunen, skall ersättningsfrågan prövas av vattendomstolen på anmälan av part. För rätten att

Fullföljdshänvisning

Talan mot denna dom föres genom vad. Vill part vädja mot domen, skall han inom två veckor från denna dag eller sist den 4 juli 1961 före tjänstetidens slut hos vattenrättsdomaren eller vattenrättssekreterare vid vattendomstolen muntligen eller skriftligen anmäla vad.¹⁾ Part, som anmält vad, skall inom fyra veckor från denna dag eller sist den 18 juli 1961 före tjänstetidens slut fullfölja vadet genom att till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga, ställd till vattenöverdomstolen.

Har part sålunda vädjat, äge även motpart, ehuru han ej iakttagit vad ovan sagts, föra talan mot domen; dock åligga honom att inom två veckor från den dag, då tiden för fullföljd av vadet utgick, till vattenrättsdomaren inkomma med vadeinlaga. Sådan vadetalan förfaller, om den första vadetalan återkallas eller eljest förfaller.

Inlaga eller annan handling må till vattenrättsdomaren inlämnas genom bud eller insändas med posten i betalt brev. Om skyldighet att tillhandahålla avskrift av inlaga eller annan handling, som skall delgivas, föreskrives i 33 kap. 2 § rättegångsbalken.

¹⁾ Postadress:

Box 49, Växjö !
Tel. 183 80